

RS AU § 1 Uppdrag. Översyn av ägandet i GEAB

Ärendenummer: RS 2025/467

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Jäv

Andreas Unger (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning

Region Gotland äger idag 25 procent av Gotlands Energi AB (GEAB) och 75 procent ägs av Vattenfall AB. Som minoritetsägare har Region Gotland ett visst inflytande, men besluten fattas ytterst i GEAB:s olika bolag. GEAB står nu inför stora investeringar, framför allt inom elnätsverksamheten men även inom fjärrvärmeverksamheten. Historiskt har dessa finansierats av Vattenfall men de har nu tydligt uttalat att även Region Gotland behöver ta ansvar för finansieringen.

Region Gotlands ekonomiska läge tillsammans med stora egna investeringar i kärnverksamheterna, GEAB:s kommande investeringar och att det finns en hel del värde i GEAB:s verksamheter har föranlett behovet av att utreda nyttan och värdet av Region Gotlands ägande i GEAB.

Regionstyrelsen beslutade 1 april 2025 att ge regiondirektören i uppdrag att genomföra en översyn av ägandet i GEAB-bolagen. Mot bakgrund av detta uppdrag anlätades konsultbolaget PwC för att genomföra en strategisk utvärdering av Region Gotlands ägande av GEAB med syftet att analysera risker och möjligheter med en eventuell försäljning av Region Gotlands ägarandel i GEAB.

I PwC:s utredning, som presenterades i maj 2025, ställdes de två huvudsakliga handlingsalternativen mot varandra – att sälja respektive behålla Region Gotlands ägarandel i GEAB. Analysen genomfördes utifrån fem olika perspektiv: näringsliv, samhällsbyggnad, beredskap, klimat och ekonomi. I utredningen identifierade PwC ett antal positiva såväl som ett antal negativa effekter för Region Gotland vid en försäljning av aktieinnehavet i GEAB.

De två tydligaste fördelarna som PwC lyfte fram i utredningen är att en försäljning skulle generera ett kapitaltillskott till Region Gotland och att risken för att Region Gotland skulle behöva gå in med ekonomiska ägartillskott till GEAB skulle elimineras. Båda dessa ha positiv effekt på Region Gotlands ekonomiska status. Vidare har Vattenfall öppnat för att konsolidera elnätskoncessionen på Gotland med Vattenfall Syd, något som kan innebära sänkta elnätstariffer för de gotländska elnätskunderna.

De risker som PwC identifierade i utredningen avsåg Region Gotlands insyn och inflytande i bolaget, förlust av arbetstillfällen och kompetens, förlorad kontroll över elnäts- och fjärrvärmepriser och förlorad lokal förankring vid nya projekt. PwC:s bedömning är att dessa risker kan hanteras och att de effekter som kan uppstå skulle vara av begränsad omfattning.

Mot bakgrund av PwC:s utredning gav regionstyrelsen, vid sitt möte den 26 maj 2025, regiondirektören i uppdrag att genomföra en ekonomisk värdering av Region Gotlands aktiepost i GEAB samt att inleda förhandlingar, för att därefter återkomma med ett beslutsunderlag inför en eventuell försäljning av Region Gotlandsaktieinnehav i GEAB.

Under sommaren och hösten har arbetet pågått med att ta fram en värdering av Region Gotlands aktieinnehav i GEAB och att genomföra förhandlingar med Vattenfall avseende köpeskilling och aktieöverlåtelseavtal. Ett framförhandlat aktieöverlåtelseavtal finns bilagt.

Ärendets behandling under mötet

Andreas Unger (M) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Ärendet föredras av Per Åberg, advokat, AX advokatbyrå och Stefan Hollmark, regiondirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande med hänvisning till att ytterligare överläggning behövs.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bolagsordning 2014

Konsortialavtal 2024-12-12

PwC Rapport. Strategisk utvärdering av ägandet i Gotlands Energi AB, 2025-05-09

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-09

Regionstyrelsen 2025-06-04 § 278

PwC Rapport värdeutlåtande 2025-12-23

Utkast Aktieöverlåtelseavtal 2026-01-08

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-01-09